

ANSVARSFORSIKRING

Forsikringsvilkår av 1. Januar 2018

INNHOLD

1. FORSIKRINGSAVTALEN	2
2. HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR	2
3. HVOR FORSIKRINGEN GJELDER	2
4. NÅR FORSIKRINGEN GJELDER	2
5. FORSIKRINGSSUM	2
6. HVA FORSIKRINGEN OMFATTER	2
6.1 Bedriftsansvar.....	2
6.2 Produktansvar	2
7. HVILKE SKADER OG TAP SOM IKKE ERSTATTES	3
8. SKADEOPPGJØR OG ERSTATNING	4
8.1 Melding av skade	4
8.2 Erstatningsberegning	4
8.3 Egenandel	4
8.4 Utbetaling av erstatning	4
8.5 Regress.....	4
9. SIKKERHETSFORSKRIFTER	5
9.1 Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskriftene	5
9.2 Varme arbeider - Sikkerhetsforskrift.....	5
9.3 Standard bransjebetingelser - Sikkerhetsforskrift	5
9.4 Tank for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier - Sikkerhetsforskrift.....	5
9.5 Gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivningsarbeider.....	5
9.6 Underentreprenørers forsikringer	6
9.7 Produkter og varer for salg	6

1. FORSIKRINGSAVTALEN

Forsikringsavtalen består av:

- Forsikringsbeviset (med eventuelle spesifikasjoner)
- Forsikringsvilkårene:
  - Eventuelle særvilkår (fremgår av forsikringsbeviset)
  - Dette vilkåret (Ansvarsforsikring)
  - Generelle forsikringsvilkår.
- Lov om forsikringsavtaler (FAL) av 16. juni 1989 nr. 69 og det øvrige lovverk.

Særvilkår utvider, innskrenker og/eller presiserer enkelte bestemmelser i vilkårene for Ansvarsforsikring og Generelle vilkår. De øvrige bestemmelser i forsikringsvilkårene gjelder da i tillegg til særvilkårenes bestemmelser.

Forsikringsbeviset med spesifikasjoner og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

I tilfelle motsetning mellom bestemmelser om samme forhold, gis de prioritet i den rekkefølge de står oppført ovenfor, dog slik at spesielle regler alltid går foran generelle.

2. HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR

Forsikringen gjelder for:

- Den som er nevnt i forsikringsbeviset (sikrede)
- Selskaper i Norge, som sikrede overtar eller etablerer i løpet av forsikringstiden, forutsatt at den virksomheten som slikt selskap bedriver er omfattet av den virksomhetsbeskrivelsen som fremgår av forsikringsbeviset
- Direkte ansvar som ansatte pådrar seg, hvis ansvaret etter Lov om skadeserstatning av 13. juni 1969 nr. 26, §2-1 kunne vært gjort gjeldende overfor arbeidsgiveren, og skaden ikke er voldt av de(n) ansatte ved forsett.

Hvis sikrede som arbeidsgiver blir holdt ansvarlig for skade som er forsettlig forvoldt av ansatte, trer forsikringsselskapet inn i sikredes rett til regress mot de(n) ansatte.

Sikrede skal uten ugrunnet opphold informere Skogbrand om selskap som overtas eller etableres i løpet av forsikringstiden. Skogbrand har rett til å beregne tilleggspremie fra det tidspunkt selskapet ble overtatt eller etablert.

3. HVOR FORSIKRINGEN GJELDER

Hvis ikke annet er avtalt i forsikringsbeviset, gjelder forsikringen for skade

- som inntreffer i Norden, og
- som sikrede er erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i de nordiske land.

For produktansvar er likevel det geografiske området utvidet, se pkt. 6.2

4. NÅR FORSIKRINGEN GJELDER

Hvis ikke annet er avtalt, må skaden være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden.

Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert.

Alle skader som skyldes samme begivenhet, regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

5. FORSIKRINGSSUM

For Bedriftsansvar (jf. pkt. 6.1) angir den avtalte forsikringssum, Skogbrands maksimale erstatningsplikt pr. skadetilfelle.

For Produktansvar (jf. pkt. 6.2) angir den avtalte forsikringssummen Skogbrands samlede erstatningsplikt for alle skadetilfeller som anses konstatert i løpet av samme forsikringsår.

Ved skade som inntreffer i de nordiske land dekkes saksomkostninger i tillegg til den avtalte forsikringssum, begrenset oppad til 25% av forsikringssummen.

Ved skade som inntreffer utenfor de nordiske land er forsikringsselskapets samlede utbetaling, inklusive saksomkostninger og redningsomkostninger, begrenset til forsikringssummen.

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset, er Skogbrands maksimale erstatningsplikt kr 10.000.000 pr. skade. Spesielt angitte forsikringssummer for spesielle deknninger inngår i den maksimale erstatningsplikten.

6. HVA FORSIKRINGEN OMFATTER

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade (Jfr. pkt. 6.1 og 6.2)

Med skade forstås skade på person eller ting.

- Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør.
- Tingskade anses inntruffet når løsøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte eller når elektronisk lagret informasjon forvaskes eller går tapt på annen måte.

Økonomisk tap påført tredjemann som følge av en dekningsmessig skade, regnes som en del av denne, også når den dekningsmessige skade ikke overstiger egenandelen.

Foreligger det dekningsmessig skade etter disse forsikringsvilkårene, dekkes også tilkomstmkostninger, selv om tilsvarende omkostninger, helt eller delvis er nødvendige også for å få omgjort/repasert sikredes eget arbeid/produkt.

Som tilkomstmkostninger dekkes ikke utgifter/omkostninger/tap knyttet til forsinket eller mangelfull oppfyllelse av sikredes kontrakt. (Jfr. pkt. 7), selv om de er nødvendige for å utbedre en dekningsmessig skade.

6.1 Bedriftsansvar

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er nevnt i forsikringsbeviset, herunder som eier eller bruker av fast eiendom som benyttes i virksomheten.

6.2 Produktansvar

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade som er forårsaket av mangler eller skadevoldende

egenskaper ved leverte produkter. Produktet må være produsert eller satt i omsetning av sikrede i egenskap av den virksomhet som er angitt i forsikringsbeviset.

Forsikringen omfatter også ansvar for skade som inntreffer utenfor Norden (Jfr. pkt. 3) dersom skaden skyldes produkter:

- som sikrede har solgt til forbruker eller for levering til forbruker innenfor det avtalte område, og
- som er videresolgt utenfor det avtalte område uten at sikrede visste eller burde visst dette.

7. HVILKE SKADER OG TAP SOM IKKE ERSTATTES

Med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset erstatter Skogbrand ikke:

- Utgifter, omkostninger eller tap knyttet til forsinket eller mangelfull oppfyllelse av sikredes kontrakt (dvs. avtalt ytelse, leveranse, arbeid, entrepriser e.l.) herunder:
  - a) skade på sikredes leveranse, arbeid eller entrepriser når skaden inntreffer før overlevering eller skyldes feil eller mangel som forelå ved overleveringen
  - b) verdireduksjon, prisavslag eller tap på grunn av mangelfull, forsinket eller uteblitt oppfyllelse av kontrakten
  - c) omkostninger til hel eller delvis omgjøring av sikredes kontrakt, eventuelt verdien av denne dersom omgjøring ikke skjer, eventuelt utføres av andre
  - d) Ansvar som sikrede endelig må bære fordi han har gitt avkall på sin rett til regress.
- Skade på ting som sikrede har til
  - a) salg, utleie, transport, fremvisning, demonstrasjon o.l.
  - b) leie, lån, bruk eller oppbevaring.
- Ansvar som sikrede har påtatt seg å bære og som går utover det som følger av alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert. Forsikringen omfatter likevel sikredes ansvar for skader påført tredjemann i henhold til bestemmelser om regulering av erstatningsansvar i standardkontrakt som er utarbeidet i felleskap av partenes bransjeorganisasjoner.
- Personskade hvis opprinnelse eller omfang har blitt direkte eller indirekte forårsaket av, eller har forbindelse med, farlige stoffer eller organisk miljøgift, herunder: asbestose, silica eller silica-støv, tobakk, diacetyl, "toxic mould" eller formalsdehyde, PCB, aldrin, klordane, DDT, dieldrin, endrin, hexaklorobenzon, heptachlorin, mirex, polyklorert dibenzoparadoksiner, benzo-furaner og toxaphene.
- Det samme gjelder også personskade forårsaket av langvarig eksponering overfor disse.
- Personskade og sykdom som rammer sikredes ansatte/tidligere ansatte når skaden er forårsaket i arbeidsforholdet.
- Ansvar for ærekrenkninger eller oppreisning, herunder etter Lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning §3-5 og §3-6, eller for bøter o.l. herunder "Punitive Damages" eller "Exemplary Damages"
- Skader som dekkes av annen ansvarsforsikring tegnet for virksomhet utenfor Norge.
- Tingskade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.

- Tingskade i forbindelse med enhver bruk av sprøytemalingsutstyr i friluft.
- Ansvar som eier, fører eller bruker av:
  - a) motorkjøretøy, herunder truck og arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Forsikringen omfatter likevel rettslig erstatningsansvar som eier, fører eller bruker av transportredskap med elektrisk fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t.
  - b) seilbåt eller motordrevet fartøy. Forsikringen dekker heller ikke ansvar for skade forårsaket av objekter/ting som blir tauet av disse båter eller fartøy.
  - c) luftfartøy eller skade forårsaket på luftfartøy.
- Ansvar som byggherre, herunder også for om- og påbygging av egne anlegg.:
  - a) ved skade på deltagende entreprenørers entrepriser, anleggsredskap, tilkjørte materialer m.v. og andre leveranser til byggeplassen.
  - b) ved skade på omkringliggende bebyggelse i form av mindre sprekker og riss, innvendig og/eller utvendig, når ikke selve bygningens konstruksjon er skadet.
  - c) ved skader på naboeiendom, herunder veier, broer, jernbaneanlegg, tunneller eller utstyr som benyttes til elektrisitetsoverføring, samt fundament til disse og som ligger nærmere byggeprosjektet enn 50 meter.
- Skader som dekkes av underentreprenørers ansvarsforsikring.
- Ansvar overfor forsikringstakers/sikredes mor/datterselskap eller overfor selskap eller virksomhet:
  - a) i samme konsern som forsikringstaker, jfr. Lov av 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper, §1-3 og §1-4.
  - b) hvor eierinteressene i forsikringstakers og skadelidtes selskap er de samme med 50% eller mer.
  - c) hvor forsikringstaker eller en eller flere av de sikrede eller deres familie har mer enn 50% eierinteresse eller bestemmende innflytelse. Til familie regnes sikredes foreldre, barn, søsken og deres ektefeller, samt sikredes ektefelle eller samboer. Med samboer menes person som sikrede lever sammen med i ekteskapslignende forhold som har vedvart i de siste 2 år.
  - d) som disponeres eller drives av forsikringstaker eller en av de sikrede.
- For skade som skyldes klinisk forsøk eller personskade som følge av klinisk feilbehandling.
- Ansvar som sikrede pådrar seg for formueskade, dvs økonomisk tap som ikke er oppstått som følge av skade på person eller ting.
- Forurensning eller skade som følger av dette, med mindre årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett. Er årsaken til forurensningen rust, korrosjon eller andre langsomt virkende prosesser som gradvis har forringet sikredes anlegg eller utstyr, regnes ikke denne som plutselig og uforutsett. Se pkt. 9.4 om krav til tank for oppbevaring av brannfarlige væsker, olje og andre kjemikalier.
  - Ved dekningsmessig forurensningsskade omfatter forsikringen også utgifter til opprydding, pålagt av offentlig myndighet.
  - Med forurensning menes tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen, støv og rystelser, lys og annen stråling i den grad

forurensningsmyndigheten bestemmer, samt påvirkning av temperaturen som er, eller kan være til skade eller ulempe for miljøet. Som forurensning regnes også noe som kan føre til at tidligere forurensning blir til økt skade eller ulempe, eller som sammen med miljøpåvirkning som nevnt over er, eller kan bli til skade eller ulempe for miljøet.

- Erstatningsansvar som idømmes av domstol i Nord-Amerika, eller som ilegges etter rettsreglene i disse land. Med Nord-Amerika forstås USA, dets territorier og besittelser, Puerto Rico samt Canada.
- Ansvar som skadelidte kan kreve dekket under ordningen Norsk Pasientskadeerstatning, NPE.
- Ansvar som følge av produksjon av mekanisk drevne kjøretøyer eller deler til slike, til bruk på offentlig vei.
- Ansvar for skade som følge av eller som har sammenheng med smitte eller overføring av HIV, AIDS, andre bakterier, virus eller annen smittekilde.
- Ansvar for skade og/eller tap, eller økning av skade og/eller tap, forårsaket av terrorhandlinger.
- Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser, og som fremstår å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt.

Særbestemmelser for Produktansvar:

- Skade som skyldes at et kjemisk eller farmasøytisk produkt ikke har virket etter sin hensikt eller hatt den tilsiktede effekt, med mindre årsaken er en ren produksjonsfeil.
- Skade på selve produktet.
- Omkostninger ved reklamasjon eller tilbakekallelse, herunder omkostninger i forbindelse med:
  - a) reparasjon, omlevering, bortkjøring, deponering og destruksjon av produktet.
  - b) Nødvendig skadeforvoldelse for å reparere eller skifte det leverte produkt. Jf. Pkt 6., 3. avsnitt.
  - c) å trekke produktet tilbake fra markedet (recall), slik som utgifter til oppsporing av produktet eller meddelelser til kunder, allmennheten o.l.

8. SKADEOPPGJØR OG ERSTATNING

8.1 Melding av skade

Reises det erstatningskrav mot sikrede, eller kan det forventes at erstatningskrav blir reist, skal sikrede uten grunnnet opphold melde skaden til Skogbrand.

Retten til erstatning faller bort dersom kravet ikke er meldt til Skogbrand innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner det. Jfr. FAL §8-5. Skademeldingen skal inneholde sikredes foretaksnummer.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller Skogbrand, plikter sikrede:

- omgående å gi Skogbrand alle opplysninger av betydning for sakens behandling.
- på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som Skogbrand finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten Skogbrands samtykke innrømmer erstatningsplikt, eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for Skogbrand.

8.2 Erstatningsberegning

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen antas å kunne overstige den avtalte egenandel, tilligger det Skogbrand å:

- utrede og avgjøre om vilkårene for erstatningsansvar foreligger.
- forhandle med kravstilleren.
- om nødvendig å prosedere saken for domstolene.

Skogbrand betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av Skogbrand, betales av Skogbrand i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen. (Se pkt. 6 ved skade utenfor de nordiske land).

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er Skogbrand villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

8.3 Egenandel

I erstatningsoppgjøret fratrekkes en egenandel angitt i forsikringsbeviset. Det trekkes én egenandel pr. skadehendelse/-tilfelle, den høyeste.

Forhøyet egenandel

Egenandelen forhøyes til 10% av skadebeløpet, minimum kr 20.000, maksimum kr 150.000,-, dog aldri lavere enn eventuelt særskilt avtalt egenandel ved følgende typer skade:

- skade ved vanninntrenging under/etter avdekking av eksisterende bygningskonstruksjoner, f. eks i forbindelse med påbyggingsarbeider, takteking eller skifte av takbelegg.
- skade som følge av setninger som følge av grunnarbeider utført om vinteren.
- skade som skyldes at det er benyttet åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr. (Ved slike arbeider gjelder særskilte sikkerhetsforskrifter, se pkt 9.2, "Varme arbeider – sikkerhetsforskrifter").
- skade ved brudd på vann – eller kloakkledning, eller for tingskade ved oversvømmelse eller tilbakeslag gjennom kloakk – eller overvannsledning.

8.4 Utbetaling av erstatning

Skogbrand betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen. Skogbrand har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

8.5 Regress

Dersom forsikringstaker eller sikrede kan kreve at tredjepart erstatter skaden, og Skogbrand utbetaler erstatning i samsvar med forsikringsavtalen, trer Skogbrand inn i skadelidtes rett til erstatning mot den ansvarlige tredjepart.

Har sikrede oversett ettårsfristen for å gi melding om forsikringstilfellet til Skogbrand (Jfr. FAL §8-5, 1. ledd), har Skogbrand rett til regress mot sikrede i de tilfellene hvor Skogbrand har utbetalt erstatning direkte til skadelidte.

Hvis sikrede som arbeidsgiver blir holdt ansvarlig for skade som er forsettlig forvoldt av ansatte, trer Skogbrand inn i sikredes rett til regress mot de(n) ansatte.

9. SIKKERHETSFORSKRIFTER

Sikrede plikter å overholde sikkerhetsforskriftene nevnt under pkt. 9.2 til og med pkt. 9.4.

Skogbrand tar forbehold om at selskapet skal være helt eller delvis uten ansvar dersom en sikkerhetsforskrift er overtrådt, jfr. FAL §4-8.

9.1 Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskriftene

Hvis brudd på sikkerhetsforskriftene fører til skade eller større erstatningsansvar enn sikrede ellers ville hatt, og sikrede har forsømt seg med å overholde dem eller med å påse at de ble overholdt, kan utbetalingen under forsikringen bli redusert eller falle bort, jfr. FAL §4-8.

Det samme gjelder hvis forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten, eller av arbeidsledere som i arbeidstiden følger dem de er satt til å lede.

9.2 Varme arbeider - Sikkerhetsforskrift

Ved bygge-, installasjons-, monterings-, demonterings-, reparasjons-, vedlikeholds- og lignende arbeider hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr skal:

- arbeidsstedet og de nærmeste omgivelser være ryddet for brennbart avfall
- alt brennbart materiale på, og i nærheten av arbeidsplassen, være fjernet eller beskyttet
- brennbare bygningsdeler være kontrollert og beskyttet
- åpninger i gulv, vegger og tak være tettet
- godkjent slukningsutstyr (minimum 2 stk 6 kg ABC-håndslukkeapparat eller 1" brannslange påsatt vann frem til strålerøret) være plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen
- brannvakt være tilstede under arbeidet, under pauser og minst 1 time etter at arbeidet er avsluttet
- etterkontroll foretas.

Varme arbeider som foretas utenom faste, spesielt tilrettelagte arbeidsplasser skal bare utføres av personer som har gyldig sertifikat for varme arbeider, utstedt av Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land. Kravet om sertifikat gjelder fra og med 1. januar 2001.

9.3 Standard bransjebetingelser - Sikkerhetsforskrift

Hvis det i sikredes bransje er vanlig å benytte standard leveringsbetingelser med ansvarsregulerende bestemmelser, skal disse bestemmelser benyttes uten tillegg eller endringer som medfører utvidelser av sikredes ansvar.

9.4 Tank for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier - Sikkerhetsforskrift

Følgende sikkerhetsforskrifter om regelmessig kontroll av tanker og andre beholdere til oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier, samt forsvarlig oppsamlingskum for disse gjelder:

9.4.1. Nedgravde tanker

Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig (korrosjonsangrep kontrolleres i rengjort tank og veggtykkelse måles) og tank inklusive rørledninger tetthetsprøves med påtrykket luft eller vakuüm(undertrykk):

- Første kontroll utføres senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år
- Rekondisjonerte tanker kontrolleres første gang senest 10 år etter rekondisjonen, og deretter senest hvert 5. år

Tanker der veggtykkelsen er redusert med 50% eller mer kan ikke rekondisjoneres.

Tilstands- og kvalitetskontrollen inklusive målte veggtykkelser skal dokumenteres skriftlig.

For visse tanktyper kan kontroll alternativt gjennomføres ved slikt system for automatisk lekkasjeovervåking som vist til i Forskrift av 26. juni 2002 nr. 744 om tiltak for å hindre lekkasje fra nedgravd tank for brannfarlig væske klasse A (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)) Forskrift av 31. januar 1997 nr. 102 om tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker (Statens forurensningstilsyn, Oljevernveddelingen).

9.4.2. Overgrunns oppbevaringstanker

Stasjonære, overgrunns oppbevaringstanker skal være sikret med forsvarlig oppsamlingskum eller annet effektivt oppsamlingsarrangement for lekkasjer i henhold til Forskrift av 7. desember 1982 nr. 1949 om tiltak for å hindre spill eller lekkasje fra stasjonære utendørs overgrunnstanker for oppbevaring av brannfarlig væske (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap).

9.5 Gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivningsarbeider

9.5.1. Kvalifikasjonskrav ved sprengning

Den som forestår sprengningen skal ha relevant og gyldig sprengningssertifikat.

9.5.2. Forholdsregler - Rør, ledninger og kabler i bakken

Før gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings- og pelingsarbeidene tar til, skal sikrede:

- ved undersøkelse hos offentlige og private instanser og grunneiere skaffe seg kunnskap om rør, ledninger eller kabler i bakken som kan ta skade av arbeidet, for deretter å
- ta slike forholdsregler som er nødvendig for å hindre at slik skade oppstår.

9.5.3. Fremgangsmåte ved graving

Graving skal skje i henhold til Forskrift av 19. november 1985 nr. 2105 om graving og avstiving av grøfter (Arbeidstilsynet).

9.5.4. Bruk av rådgivende ingeniør

Ved gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivingsarbeider skal:

- a) rådgivende ingeniør benyttes ved planleggingen og gjennomføringen av arbeidene, og ingeniørens beskrivelser følges ved utførelsen av arbeidene, og
- b) forhåndsbesiktigelse med registrering av tilstanden til den omkringliggende bebyggelse foretas før arbeidene igangsettes.

9.6 Underentreprenørers forsikringer

Sikrede skal påse at underentreprenører har egen ansvarsforsikring for den type arbeider de skal utføre.

9.7 Produkter og varer for salg

Sikrede må ikke avgi uriktige eller villedende opplysninger om produktets effekt i salgsfremmende øyemed. Likestilt med sikrede er person ansatt som salgs- og markedsansvarlig. Sikrede må forelegge sine produkter for påbudt kontrollinstans før de settes i omsetning og selv ta de prøver og analyser som er pålagt av det offentlige. Sikrede må ikke sette i omsetning produkter som han visste eller burde ha visst innehadde skadevoldende egenskaper.